

Tilbakefall blant løslatte i Norge i 2015 – 2018

Sammendrag

Notatet presenterer noen tilbakefallsresultater blant løslatte fra fengsel i årene 2015 – 2018. Målepopulasjonen består av 22 068 løslatte fra fengselsdom med gyldig personnummer, der dommen er utholdt i anstalt. Hel eller delgjennomføring av fengselsstraff med elektronisk kontroll er med andre ord holdt utenom målingen, men soning i behandlingshjem (n = 831) og hjemmesoning uten elektronisk kontroll (n = 177) er inkludert i målingen.

Tilbakefallet er målt som andelen som er innsatt i fengsel med ny fengselsdom. Annen kriminalitet som ikke er en del av domsgrunnlaget for den nye dommen, er holdt utenom. Tilbakefallet regnes fra første gjerningsdato i den nye fengselsdommen. Målingen fanger opp nye, registrerte dommer fram til 8.9.2020. Kriminalomsorgens etatsregister KOMPIS er kilde for alle tall.

Målingen viser et samlet tilbakefall for alle løslatte fram til måledatoen 8.9.2020 på 13,4 % for kvinner og 22,9 % for menn, uavhengig av når løslatelsen skjedde eller når lovbruddet ble begått. En fordeling av tilbakefallet pr. år løslatelsen fant sted, viser at tilbakefallet i løpet av 2 år utgjorde 31,1 % for løslatte i 2015 og 26,7 % i 2016. I 2017 sank tilbakefallet relativt brått til 16,4 %. Foreløpig måleresultat for løslatte i 2018 viser ytterligere nedgang for dem som oppfyller kravet om to års observasjonstid.

Notatet drøfter noen sannsynlige årsaker til nedgangen fra og med 2017. Nærpolitireformen og endringer i politiets rutiner og prioriteringer antas å ha spilt en viktig rolle. Nedgangen i andel løslatte med tidligere fengselsdom har nok så sikkert også hatt betydning. Andelen sank fra 39 % blant løslatte i 2015 til 24 % i 2018. Det er godt dokumentert at tidligere fengselsdom blant løslatte omtrent dobler oddsen for tilbakefall sammenlignet med dem som ikke er tidligere fengselsdømt. Færre løslatte unge og færre løslatte for tyverier har mest sannsynlig også medvirket til nedgangen. Dette er grupper som tradisjonelt har høyt tilbakefall. Det kan samtidig ikke utelukkes at kriminaliteten faktisk har gått ned blant de løslatte, men denne forklaringen er neppe den viktigste bidragsyteren til den relativt store nedgangen i tilbakefall etter 2016.

3 853 løslatte personer oppfyller betingelsen om fem års observasjonstid for mulig tilbakefall. Blant disse er omtrent en tredjedel (32 %) registrert med tilbakefall. Tilbakefallet varierer imidlertid mye mellom løslatte fra høy eller lav sikkerhet, henholdsvis 44 % mot 23 %.

Tilbakefallsresultatene i denne målingen fanger bare opp nye fengselsdommer påbegynt avsonet i fengsel. En estimering viser at det samlede tilbakefallet til ny dom ville vært 18 % høyere dersom nye dommer som avsones i frihet hadde vært inkludert i målingen.